

Beszámoló az elnökség november 23-i üléséről

A szeptember 12-i ülés emlékeztetőjének elfogadása után az elnökség először meghallgatta Felügyelőbizottság elnökét, *Inzelt Pétert*, aki beszámolt a Társaság 2006. január–október közötti pénzügyi helyzetének alakulásáról, és megállapította: a Társaság továbbra is a szabályoknak megfelelően, jól gazdálkodik, lejárt kötelezettségei nincsenek, a kintlévőségek mértéke folyamatosan csökken. Az ügyvezető igazgatót dicséret illeti a tartósan nagyon gazdaságos és szakmailag sikeres tevékenységért.

Az ülés ezek után az operatív ügyek megbeszélésével, az „Egyebek” napi-rendi ponttal folytatódott, majd az elnökség 2007. január–június közötti időszakra szóló munkatervének jóváhagyására, végül a Társaság 2007–2009. közötti programjának részletes megbeszélésére került sor.

A legfontosabb operatív ügyek az alábbiak voltak:

- ◆ A Társaság az idei évben közel 1 millió Ft-tal támogatta a szegedi telephelyű Informatika-történeti Múzeum Alapítványt, amelynek immár tagja a Szegedi Egyetem, és támogatója Szeged Város Önkormányzata is. Az alapító okirat ez irányú módosítása utáni következő kuratóriumi ülés várhatóan december 8-án lesz.
- ◆ Az ügyvezető igazgató beszámolt arról, hogy a SZTAKI EKMK-val kötött megállapodás értelmében az NJSZT december 4-én, felkért szakértők segítségével egynapos

„kedvcsináló” bemutató-tanfolyamot tart az Elektronikus Kormányzat Módszertani Központban az e-ügyintézésről, az e-szolgáltatások igénybe vételének lehetőségeiről. A végleges tanfolyami anyagnak része lesz egy e-learning tananyag is. A cél, hogy a program 2007-től országosan is bevezethető legyen.

- ◆ November 8-án Brüsszelben ülésezett a CEPIS. Két új alelnököt választottak, elnöknek pedig a jövő évtől *Niko Schlamberger* (Szlovénia) választották meg.
- ◆ A CEPIS-tanácsulással közel azonos időben, Brüsszelben tartotta éves közgyűlését az ECDL Alapítvány, míg az ECDL/ICDL országok vezetőinek éves fórumára Dubronvikban került sor, november 1–3. között. Ez utóbbit az országok megtárgyalták a program továbbfejlesztésének lehetőségeit, köztük a magyar javaslatot, amelynek köszönhetően a vizsgarendszer még rugalmasabbá, életszerűbbé válhatna. Döntés a jövő évben várható, mindenesetre ha a nemzetközi igazgatótanács erre felhatalmazást ad, Magyarország készséggel vállalja a megújított rendszer pilot-rendszerben történő bevezetését.
- ◆ November 11-12-én Pozsonyban rendezte meg féléves értekezletét, illetve tartott konferenciát informatikai kutatás-fejlesztés témakörben az IT STAR (a Dél-, ill. Közép-európai régió számítógéptudományi társaságainak szövet-

„... mikor éjfél
eljő,
férfiasan
kezet fog
múlttal
a jövővel.”

*Kányádi Sándor:
Ballag már*

sége). A konferencián előadást tartott *Króó Norbert* akadémikus, illetve *Hanák Péter* alelnök is. A következő rendezvény színhelye júniusban Róma, a téma a felsőoktatás lesz. Az IT STAR alapítója *Niko Schlamberger* volt, a szervezetet most *Giulio Occhini* (Olaszország, AICA) vezeti.

A tartalomról

ECDL
2. oldal

Rendezvénytörő
3 – 6. oldal

Verseny – futás
7. oldal

Szakmai közösségek
8 – 9. oldal

Informatikatörténeti Múzeum
10. oldal

Tallózó
12. oldal

Karácsonyi melléklet
13 – 16. oldal

Értesítjük kedves Tagtársainkat, Partnereinket és Ügyfeleinket, hogy az NJSZT titkársága 2006. december 27 – 29. között zárva tart.
Nyitás 2007. január 2-án.

ECDL

Konferencia az ECDL vizsgamodulok beszámításáról az OKJ-s képzésekbe

AMTESZ Oktatási Központ immár harmadik éve rendez országos ECDL konferenciát az ECDL-t érintő aktuális kérdésekről. Az idei rendezvény fő témája a Térségi Integrációs Központokban (TISZK) 14 szakképesítés esetében már beindult új, moduláris rendszerű szakképzés, és az ECDL-nek a szakképzésbe, valamint az OKJ-s vizsgakövetelményekbe való beépítése. A november 22-én, 120 fő részvételével lezajlott konferencián még a digitális esélyegyenlőségről, az ECDL jelenlegi helyzetéről, a jövő évi várható változásokról, és egyéb szakmai kérdésekről is hallhattak a résztvevők.

„Európához való felzárkóztatásunkat szolgálja a korszerű, új rendszerelvű szakmaszerkezet, vagyis az új OKJ” – mondta, az NSZI munkatársa, *Mihálka Gáborné*, az OKJ és az ECDL kapcsolata a gyakorlatban címet viselő előadásában. A Nemzeti Fejlesztési Terv Humán Erőforrás Operatív Programjának (HEFOP) keretében megvalósuló, a szakképesítések tartalmi, módszertani és szerkezeti eredményeképpen a szakmasztruktúra átalakult: a rugalmatlan rendszerben működő szakképesítések száma a felére, 420-ra csökkent. A fejlesztést széleskörű munkakör-elemzések, piackutatás előzték meg, és a szakképesítések összehangolt vizsgakövetelményei is merőben új tartalommal töltődtek meg. Többek között, az információs társadalom elvárásainak megfelelően minden szakmánál az adott szakmának megfelelő szinten követelményként szerepel a számítógép készség szintű használatának ismerete, így az infor-

matikai írástudással azonosítható ECDL modulok is. Az NSZI kimutatása szerint az alap-, közép-, és elsőfokú szakképesítések közül pl. az ECDL 3. modulja, a Szövegszerkesztés, több mint 200 szakmai és vizsgakövetelményben szerepel, míg pl. az 1. modul, az IT alapismeretek kb. 150-ben. Az előadó szerint az ECDL modulok szakmai és vizsgakövetelményekben való megjelentetése mindenféleképpen előnyt jelent a szakképesítést megszerezni kívánók számára, hiszen túl azon, hogy tudásukról nemzetközi bizonyítványt szereznek, a központi programok alapján oktató intézményekben az adott modulvizsgálattal rendelkezők számára az iskola beszámíthatja a már meglévő modulvizsgákat, és hivatalosan is felmentést adhat a tanulóknak az informatikai órák látogatása alól.

Az EU 25 országában végzett felmérések alapján a magyar lakosságnál – különösen az idősebb korosztály körében – alacsony fokú számítógép-használói ismereteket, és a kíváncsnál jóval kevesebb internetet használót diagnosztizált előadásában *Alföldi István*, az NJSZT ügyvezető igazgatója. A digitális esélyegyenlőség eléréséhez a megfelelő terápia „csak” az ún. „három I” – az *Infrastuktúra*, *Igény*, *Ismeret* – megléte, vagyis nagyobb számítógép-elátottság, szélessávú internet, minden állampolgárnak elektronikus aláírás, és a teljes körű elektronikus ügyintézés lehetősége. Fontos még a megfelelő motiváció, a valós előnyöket nyújtó szolgáltatások, és a társadalom számítógépes ismereteinek gyarapítása is. E három egymást erősítő és feltételező elem eredményezheti csak a „sikeres terápiát” – szögezte le *Alföldi István*.

Az ECDL program jelenlegi helyzetét elemezve *Rákosi Szilvia* elmondta: a jövőre 10 éves magyarországi fennállását ünneplő ECDL program a megfelelő intézményekkel, szervezettekkel való együttműködés eredményeképpen ma már az oktatás minden területén jelen van. A közoktatásban a jeles érettségi vizsgával rendelkezők vizsgamentességgel válhatnak ki ECDL bizonyítványt, a felsőoktatásban az év elején megjelent rendelet alapján lehetőség nyílik az ECDL bizonyítvány beszámítására, amire már

konkrét példák is vannak. A szakképzés területén az ECDL modulok szakmai és vizsgakövetelményekben való megjelenése szintén a vizsgarendszer elismertségét jelenti, a felnőttképzésben pedig a különböző illetékes testületek által az ECDL akkreditált képzési programként van nyilvántartva. A magyarországi ECDL nemzetközi összehasonlításban is jelentős eredményeket könyvelhet el magának: a világ 146 országában jelen lévő ECDL rangsorában a regisztráltak számát tekintve mintegy 260 000 vizsgázóval a nyolcadik helyen szerepel. A vizsgázók fele-fele arányban diákok és felnőtt korúak. A diákok közül már több mint 70 000-en 16 éves kor alatt kezdik meg vizsgáikat. 107 000 a 17 és 34 év közötti vizsgázó, míg 63 000 ember kezdte meg a vizsgáit 34 és 54 éves kora között. Viszonylag alacsony, mindösszesen 3700 az 55 év feletti vizsgázók száma. Az ECDL Iroda főmunkatársa az ECDL vizsgarendszer jövő évi változásait is ismertette, ezek között kiemelve egy, a közoktatásban tanuló diákok számára kedvező változást, miszerint a négy éves tanterv alapján ECDL-t tanuló diákok 3 év helyett 4 év alatt tehetik le az ECDL modulvizsgákat. A módosított vizsgaszabályzat 2007. február 1-jén lép életbe.

A konferencián előadást tartott még *Lőrincze Géza* informatikai szakértő, aki az ECDL modulok vizsgafeladatainak megoldásához leggyakrabban használt szoftvereket, és ezek jellemzőit ismertette, köztük kiemelve az egyre jobban tért hódító Linux jelentőségét.

A konferencián hagyományosnak számító téma az ECDL vizsgafeladatok javításának gyakorlati problémái, erről *Váradi Zsolt*, az NJSZT szakértője beszélt. Az előadó konkrét példákon keresztül ismertette az egyes moduloknál tapasztalható tipikus javítási nehézségeket, valamint a vizsgáztatás előkészítése és lebonyolítása során felmerülő „buktatókra” hívta fel a figyelmet.

Az előadásokat konzultáció követte.

Az előadások prezentációi megtalálhatók a MTESZ honlapján: www.mtesz.hu

Rendezvény-soroló

4. Országos Gazdaság-informatikai Konferencia

Színvonalas és tartalmas programmal zajlott a 2006. november 10–11-én megrendezett 4. Országos Gazdaság-informatikai Konferencia, melyre a Gazdaság-informatikai Kutatási és Oktatási Fórum, a Széchenyi István Egyetem, az NJSZT és annak Győr-Moson-Sopron megyei szervezete, valamint az IFIP TC8 Information Systems Bizottsága szervezésében került sor a Magyar Tudomány Hete alkalmából rendezett konferenciasorozat keretében.

A konferenciát *dr. Raffai Mária*, a programbizottság elnöke, *dr. Kóczy T. László* a Széchenyi István Egyetem Műszaki Tudományi Kar dékánja, valamint *Alföldi István*, az NJSZT ügyvezető igazgatója nyitotta meg.

A konferencia különböző aktuális témákkal foglalkozó előadásai kutatási és kutatásfejlesztési eredményekről, konkrét üzleti megoldásokról, esettanulmányokról és megvalósult projektekről szóltak, majd a résztvevők külön kerekasztal-beszélgetésen vitatták meg a gazdaság-informatika oktatásának, az új-rend-

szerű képzésnek aktuális kérdéseit.

A konferencia esti fogadásán a GIKOF elnöksége nevében *dr. Dobay Péter* mondott köszöntőt.

A konferencia
ünnepélyes megnyitója

A plenáris szekcióban nagy érdeklődés kísérte *Homonnay Gábor*: „Userland”-i gazdaságosság, *Zsebedits Pál*: Informatikai rendszerek minőségirányítása és a szolgáltatások megfelelőség-biztosítása az EON IS Hungaria Kft.-nél, *Gazsó Bertold*, *Jankó Csaba*, *Tóth Ferenc*: DMS bevezetésének megtérülése és tapasztalatai az Audi Hungaria Motor Kft.-nél, valamint a szerbiai egyetemről érkező *Petkovics Imre*: Számviteli információk szerepe az ügyfélkapcsolatok menedzselésében című előadásokat.

A a konferencia programja öt különböző szekcióban folytatódott.

♦ A K+F eredmények szekciójában a tudásmenedzsment és az elemzés területéről hallhattunk megoldásokat, eredményeket.

♦ Az Üzleti megoldások, üzleti intelligencia szekció az üzleti alkalmazások sikereire és eredményeire koncentrált.

♦ Külön programblokk foglalkozott

a pénzügyi intézeteket érintő témákkal, Informatikai megoldások a pénzügyi szektorban címmel.

♦ Az Üzleti megoldások: kis- és középvállalkozások, technológia szekciójában az őket érintő kérdéskörben hangzottak el előadások.

♦ Végül az oktatás, a gazdaság-informatika szakok helyzete című szekciójában a gazdaság-informatikus BSc- és MSc-szakok helyzetéről szóló kérdések és előadások kerekasztal-beszélgetésen kerültek megvitatásra.

A konferencián elhangzott előadások összefoglalóit a 4. Gazdaság-informatikai Konferencia kiadványában olvashatjuk, amely a szakmai szervezet www.gikof.hu honlapján on-line formában is hozzáférhető. Számos előadás teljes anyagát pedig a GIKOF Journal következő számában publikáljuk.

A zárónapon került sor a PhD-díj átadására, amit a GIKOF Díjbizottsága azoknak a doktorandusz hallgatóknak ítelt oda, akik tudományos eredményeiket bemutattva erre a díjra előadással és teljes cikkel pályáztak. A független bírálók és a Díjbizottság által méltónak talált munkáért a díjat *Óvári Nóra* kapta.

A konferencián több mint 50 regisztrált érdeklődő vett részt, ezen felül az Alexander Alapítvány a jövő értelmiségeért több mint 40 gazdaság-informatikus hallgató számára támogatásként lehetővé tette az ingyenes részvételt.

Tóth Ferenc

IT STAR szeminárium

Pozsony 2006. november 11.

Közép-kelet és Délkelet-Európa számítógép-tudományi társaságainak szövetsége, az IT STAR – amelyben *Dömölki Bálint* tiszteletbeli elnök képviseli az NJSZT-t – 2006. november 11–12-én Pozsonyban tartotta legutóbbi rendezvényét. A szeminárium témája az infokommunikációs kutatás, műszaki fejlesztés és innováció (ICT RTDI) volt.

A 12-i ülésen a szervezet tevékenységét értékelték és a tervekről egyeztettek a tagszervezetek képviselői.

A szemináriumon meghívott előadóként *Kroó Norbert* akadémikus, az MTA alelnöke tartott előadást az Európai Unió 2007-ben induló 7. kutatás-fejlesztési keretprogramjáról, a nemrég létrehozott Európai Kutatási Tanács tervezett működéséről, valamint a tudományos kutatás és műszaki fejlesztés néhány aktuális kérdéséről.

A program további részében a tagszervezetek küldöttei tekintették

át, mi történt az ICT RTDI területén az adott országban az IT STAR 2004-ben megtartott prágai ülése óta.

A magyar ICT RTDI helyzetről *Hanák Péter*, az NJSZT alelnöke tartott előadást.

A szeminárium programja és az elhangzott előadások anyaga letölthető az IT STAR honlapjáról: <http://www.itstar.eu>.

A következő IT STAR szemináriumra 2007. első felében kerül sor, témája az informatikai felsőoktatás lesz.

Hanák Péter

2006 szeptember 19–20-án
Társaságunk rendezte meg a

Grand Challenges of Informatics (Az informatika nagy kihívásai)

című
nemzetközi szimpóziumot.

A szimpózium az Academia Europaea (AE), az Európai Tudományos Akadémia éves budapesti közgyűlésének társrendezvényeként, az azt megelőző két napban zajlott. A rendkívül színvonalas és gazdag programot az Európai Tudományos Akadémia Informatikai Szekciója szervezte, amelynek elnöke *Dines Bjorner* professzor. Az AE önálló Informatikai szekciója a közelmúltban jött létre a Matematikai és Informatikai szekció kettéválásával. Jelenleg 62 európai és 4 külső akadémikus tagja van.

Bjorner professzort régi ismerősként üdvözölhettük Budapesten, hiszen az 1970-es évek vége óta rendszeresen látogat Magyarországra és széleskörű szakmai kapcsolatokat ápol a hazai kutatócsoportokkal. Munkássága elismeréseként 1992-ben, az elsőik között vehette át társaságunk nemzetközi kitüntetését, a Neumann Plakettet. Bjorner professzor *Szeredi Pétert*, az NJSZT Mesterséges Intelligencia szakmai közösségének elnökét kérte fel a szimpózium helyi társelnökének.

A szimpózium fő támogatója *Dr. Charles Simonyi*, az Intentional Software vezetője, aki 2003-ban a centenáriumi NJSZT kongresszuson szintén a Neumann Plakett kitüntetésben részesült.

Simonyi úr nagylelkű adománya tette lehetővé, hogy a környező országokból mintegy 40 fiatal kutató a

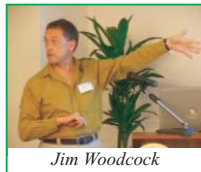
Prof. Sir Tony Hoare

Dines Bjorner

Jean-Raymond Abrial

Jim Woodcock

Amir Pnueli

Wolfgang J. Paul

„Charles Simonyi Fellow” ösztöndíjasaként teljes körű (utazás, szállás, étkezés) támogatásban részesüljön. Emellett a mintegy 40 magyar és 30

nyugat-európai résztvevő is teljesen ingyenesen vehetett részt a kétnapos rendezvényen.

A szimpózium első napja a „Verified Software” címet viselte, és a bizonyítottan helyes szoftver kérdéskörével foglalkozott. Ez a terület azért is kerül reflektorfénybe, mert a programhibák kijavításának költsége egyre nagyobb hányadát jelenti a szoftverfejlesztés teljes költségeinek.

Sir Tony Hoare nyitó előadása után még öt további akadémikus tartott érdekfeszítő beszámolót saját részterületéről. Az első nap szakmai részét egy panelbeszélgetés zárta, *Jim Woodcock* vezetésével, amelyben hat Charles Simonyi Fellow

mondta el véleményét a kérdésről, és adott képet arról, hogy a környező országokban általában hogyan kezelik a bizonyítottan helyes szoftver problémáját.

A második nap délelőtt, az „Unconventional Grand Challenges” című szekcióban négy izgalmas előadást hallhattunk, többek között a kvantum-számítógépekről, valamint a számítástudomány biológiai és közgazdasági alkalmazásairól. A délutáni, „Computer Mathematics” című szekcióban a számítástechnika és a matematika kapcsolatáról volt szó, így például a lebegőpontos számábrázolás problémaköréről illetve arról, hogy algebrai módszerekkel hogyan lehet gyorsabbá tenni egyes számítógépes algoritmusokat.

A szimpózium teljes szakmai programját interneten keresztül is közvetítettük. A videoközzétítés szerkesztett változata letölthető a <http://vod.niif.hu/grandch/> webcímről.

Az online közvetítést több százan nézték, sok pozitív visszajelzés, köszönet érkezett a világ minden tájáról.

Az előadások diái is letölthetők a szimpózium honlapjáról: <http://www.jaist.ac.jp/~bjorner/ae-is-budapest/>

Emellett a „Science of Computer Programming” Elsevier folyóirat 2007-ben különszámot szentel majd a szimpózium előadásából készült cikkeknek.

A szimpózium helyszíne a budapesti BankCenter elegáns konferenciaterme volt. Nagyon jól sikerült a szimpózium bankettje, amely az első nap estéjén az Európa hajón zajlott. A banketten *Bakonyi Péter*, az NJSZT akkori elnöke mondott pohárköszöntőt, amit finom vacsora és népzenei műsor követett. A hajóút záró szakaszában külföldi vendégeink avatott idegenvezető segítségével ismerhették meg Budapest fő látványosságait.

A nagy sikerű rendezvény mintaszerű lebonyolításának megszervezéséért hálás köszönet illeti a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság teljes stábját, s közöttük elsősorban *Aranyos Gabriellát* és *Alföldi Istvánt*.

Szeredi Péter,
BME

ISACA Training Week

2006. október 9-13.

Október 9–13. között volt Budapesten az ISACA Training Week. A rendezvény jó alkalmat adott az informatikai ellenőrzéssel, biztonsággal és irányítással foglalkozó szakembereknek ismereteik bővítésére és aktualizálására. A CISA (Certified Information Systems Auditor) és CISM (Certified Information Security Manager) vizsgákra való felkészülésben is segítettek az előadások, a CISA és CISM minősítéssel rendelkezők pedig értékes CPE pontokat szereztek.

Az ISACA Training Week programja három fő témakört ölelt fel: az informatikai audit alapjaival, az IT audit gyakorlati oldalával és az informatikai biztonság menedzsment kérdéseivel ismerkedhettek meg a résztvevők.

Az informatikai audit alapjait összefoglaló szekció a COBIT módszertan mentén adott áttekintést az

informatikai ellenőrzések olyan alapvető kérdéseiről, mint a kontrollok, a kockázatkezelés vagy az üzletmenet-folytonosság. Az elsősorban CISA vizsgára készülőknek és a nem informatikai területen dolgozó audit szakembereknek szánt összefoglaló hasznos bevezetés volt mindazok számára, akik még nem rendelkeznek több éves tapasztalattal az informatikai audit területén.

Az informatikai audit gyakorlati oldalát esettanulmányokon és gyakorlati példákon keresztül bemutató szekció a témában jártas szakembereknek nyújtott lehetőséget tudásuk összegzésére és felfrissítésére. Ez az előadássorozat is a CISA vizsgára való felkészüléshez szükséges szempontokat szem előtt tartva tárgyalta az IT audit témakörét.

Azt informatikai biztonsággal foglalkozó szekció az IT biztonsághoz kapcsolódó szabályzatok, irányelvek és folyamatok kidolgozásának kérdéseiről, az informatikai biztonsági rendszer kialakításának módszereiről kínált a CISM vizsga témaköreinek megfelelően struk-

turált áttekintést gyakorló IT biztonsági szakembereknek, tanácsadók-nak és menedzsereknek.

Ezek a témák hazánkban és nemzetközi viszonylatban is rendkívül aktuálisak. Az Amerikai Egyesült Államokban jegyzett cégek esetében a Sarbanes-Oxley (SOX) törvény, vagy a kiszervezett informatikai szolgáltatásokra vonatkozó SAS 70 auditok kapcsán; hazánkban pedig különösen a PSZÁF felügyelete alá tartozó intézményeknél egyre nagyobb hangsúlyt kapnak a COBIT kontrolljai és a rendszeres, megfelelő színvonalon végzett informatikai ellenőrzések és vizsgálatok. Az informatikai biztonság is egyre fontosabb szerepet tölt be napjainkban. Ahogy az informatika mindennapi életünk egyre szervezettebb részévé válik, fokozottan kell védenünk adatainkat, alkalmazásainkat és informatikai infrastruktúránkat. Az ISACA Training Week hasznos ismereteket és értékes szakmai összegzést nyújtott minden informatikai irányítással vagy ellenőrzéssel foglalkozó szakembernek.

Dr. Nyíri Géza

NETWORKSHOP 2007

2007. április 11 – április 13.

TUTORIÁLOK

2007. április 10.

Eszterházy Károly Főiskola, Eger

A Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Intézet (NIIFI), a Hungarnet Egyesület és a Magyar Internet Társaság 2007-ben tizenhatodik alkalommal rendezi meg országos NETWORKSHOP konferenciáját.

A rendezvény házigazdája az Eszterházy Károly Főiskola. Az évek során ez a rendezvény a hazai számítógép-hálózati, informatikai élet (Internet) legrangosabb eseményévé nőtte ki magát. Itt találkozhatnak e rohamosan fejlődő terület technológiájának, alkalmazásainak kutatói, fejlesztői, a gyártók, a szolgáltatók és a felhasználók.

A rendezvény témakörei

1. Nagy sebességű hazai és nemzetközi internet, hálózati technológiák és fejlesztések
2. Információs rendszerek, intranet szolgáltatások
3. Könyvtárak, levéltárak, múzeumok, tartalomszolgáltatók
4. Hálózati alkalmazások az oktatásban, e-learning
5. Új alkalmazások, alkalmazásfejlesztési technológiák
6. Szuperszámítástechnika, grid
7. Hálózatbiztonság és hálózatmenedzsment, köztes rendszerek (middleware)
8. Jogi és szabályozási kérdések
9. Tutoriálok

A témák részletes leírása, a tervezett időbeosztása, a jelentkezési feltételek, és az egyéb tudnivalók az itt felsorolt honlapokon találhatók:

– <http://nws.niif.hu/>

– <http://www.niif.hu/rendezvenyek/networkshop>

– <http://www.conf tours.mtesz.hu/nws2007>

A konferencia szervezői:

NIIF Intézet

és a Conference Tours Kft.

SYSTEMS

IT Media Communications

Az október eleji milánói SMAU szakkiallítás után az NJSZT Paks Városi Szervezetének képviselői a Systemsen jártak Münchenben. Tapasztalataikról az alábbiakban számolnak be.

Hagyományosan ősszel az informatikai beruházások tervezése előtt Münchenbe invitálják a vásárrendezőket a szakma érdeklőit. Idén a SYSTEMS 25. alkalommal várta vendégeit október 23–27. között. A hasonló rendezvények iránt mutatkozó általános érdeklődés csökkenése ellenére itt 10 %-kal növekedett a kiállítók (28 országból 1260 kiállító) és látogatók száma az előző évi adatokhoz képest. A hagyományos kiállítás standjain szinte mindenre tudtak megoldást javasolni. A tematikusan rendezett standok között kialakított előadótéren 18 fórumot rendeztek a legaktuálisabb témákból (digitális ipar, biztonságkezelés módszerei és technikái, rádiófrekvenciás címkék alkalmazási területei, nyílt kódú programozás – Linux – lehetőségei stb. újabb és újabb lehetőségekre hívják fel a figyelmet. A kiállítás látogatói ezeken ingyenesen vehettek részt.

Az öt nap alatt tíz rangos konferenciát rendeztek a vásárvárossal szerves egységet képező Kongresszusi Központban (ICM). A rangot nemcsak a borsos részvételi költségek jelentették (260-960 €), de a neves előadók is.

A globális helymeghatározó rendszer (GPS) továbbfejlesztése és az amerikaiától független polgári mű-

holdrendszeren keresztüli európai megvalósítása a Galileo program. A pontosság jelentős megnövelése újabb alkalmazási lehetőségeknek nyit teret. Ennek keretében hirdették meg már harmadízben a „mesterek versenyét” (bajor kezdeményezés). Az ünnepélyes eredményhirdetésre a Systems idején került sor. Sajnos a díjazottak között nem voltak magyar versenyzők.

Közismert, hogy a processzorok üzem közben jelentősen felmelegsznek. Az egyik szerverparkot telepítő, üzemeltető cég működő gépeinek tetején szakácsbemutatót tartott. Szinte már hallottuk a serpenyőkből a sercegést, de hidegtálatkat készítettek – jelezve, hogy a fejlődés egymással szembe ható tényezői ellenére kedvezőek az üzemi paraméterek.

Gyulai János,

a Paks Városi Szervezet titkára

Mintegy 1000

négyzetméteren...

Nagyszabású oktatási kiállítás – ECDL

Nagyszabású oktatási kiállítást rendeztek diákok számára novemberben Nyíregyháza sportcsarnokában, mintegy 1000 négyzetméteren.

A hatvanöt kiállító között voltak

- a nyíregyházi szakképző iskolák,
- felnőttképző intézetek,
- a Magyar Honvédség,
- a Debreceni Egyetem, és
- a Bánki Donát Műszaki Középiskola is.

A több ezer látogató közül rengeteg diák érkezett más városokból is, ők tanáraik kalauzolásával próbáltak eligazodni a kínáló lehetőségek birodalmában.

A kiállításon részt vevő, ECDL-vizsgaközpontként működő PC-School Kft. a helyszínen ismertetőkkkel és nyereményjátékkal népszerűsítette az Európai Számítógéphasználói Jogosítvány (ECDL) előnyeit a diákoknak.

A nyereményjátékot az NJSZT támogatta.

Verseny – futás

ACM – ICPC Central European Regional Contest, 2006

2006. november 17–19. között – immár harmadik alkalommal – a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen (BME) került megrendezésre az ACM ICPC (Association for Computing Machinery - International Collegiate Programming Contest) nemzetközi programozóverseny közép-európai regionális döntője. A versenyt először 1970-ben rendezték meg a texasi Baylor Egyetem helyi rendezvényeként, és azóta a világ legnagyobb programozóversenyévé nőtte ki magát: idén 84 országból több mint 5600 csapat nevezett be rá. A 2007 tavaszán, Tokióban megrendezésre kerülő döntőben a világ 75 legjobb csapata vehet részt. A közép-európai regionális döntő lebonyolítását az előző évekhez hasonlóan a Magyar Villamosmérnök- és Informatikushallgatók Egyesülete (MAVE) segítette, a verseny helyszíne a BME Hallgatói Számítógép Központja (HSZK) volt. A szükséges szervereket a BME Számítástudományi és Információelméleti Tanszéke bocsátotta rendelkezésre, a technológiai háttér zavartalan működéséért *Golda Bence* és a HSZK munkatársai feleltek. A rendezvény szakmai támogatója a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság volt, míg a korábbi évekhez hasonlóan idén is *Benedek Balázs* és *Haidegger Tamás* végezték a főszervezői teendőket.

Az idei regionális döntőben 63 csapat vett részt, amelyek tagjai a házigazda Magyarországon kívül a környező országokból: Ausztriából, Cseh-

szágból, Horvátországból, Lengyelországból, Szerbiából, Szlovákiából, Szlovéniából érkeztek. A meghívott csapatok a saját egyetemi és országos válogató versenyeken legjobban szereplők közül kerültek ki.

Hazánkban 2006. október 29-én négy helyszínen párhuzamosan rendezték meg az országos előválogatót. A központi helyszín a BME-n volt. A szervezési munkákat szintén a MAVÉ segítette. Az országos nyertes a 44 ellenfelet – köztük 4 BME-s csapatot – maga mögé utasító ELTÉ-s csapat lett.

A verseny szabályai mindhárom fordulóban megegyeznek: a háromfős csapatoknak 5 óra áll rendelkezésükre a 8–12 angol nyelven megfogalmazott algoritmuselméleti feladat megoldására. A megoldásokat egy külön erre a célra készített számítógépes rendszeren keresztül kell beküldeniük, amely azonnal ellenőrzi ezek helyességét. Azonban minden csapatnak csak egyetlen számítógép áll rendelkezésé-

re, ez tovább nehezíti a versenyzők dolgát. A cél minél több feladatot minél rövidebb idő alatt helyesen megoldani, ugyanis a feladat-beadásig eltelt időt is figyelembe veszik az értékelés-kor. A csapatok az esetleges, versenyen kapcsolatos kérdéseiket is e rendszeren keresztül tehetik fel.

A 31. regionális döntő november 17-én délután kezdődött a regisztrációval. Másnap 10 órakor került sor a hivatalos megnyitó ünnepségre a BME E épületében, ahol *dr. Péceli Gábor*, a Villamosmérnöki és Informatikai Kar dékánja, egyben az NJSZT elnöke köszöntötte a vendége-

ket. A versennyel párhuzamosan megrendezésre kerülő 2. Közép-európai Innovációs Találkozó keretében ezután *Eric Nivel* (Holografika Kft.) és *Bárdos Attila* (Graphisoft Zrt.) ismeretterjesztő előadásai hangzottak el.

12 és 13 óra között a BME „R” épületében próbaversenyre került sor, amelynek során a versenyzők megismerkedhettek a feladat beadására és belső kommunikációra szolgáló keretrendszerrel. A délután során *dr. Schmideg Iván* professzor, illetve *Prószék Gábor* (Morphologic Kft.) és *dr. Benczúr András* (MTA-SZTAI) további érdekes témákról tartottak előadásokat.

November 20-án reggel pontosan 9 órakor kezdődött a verseny. Az automatizált kiértékelő-rendszernek köszönhetően a csapatok edzői és kísérőtanárai a számukra fenntartott különteremben – az utolsó egy órát leszámítva – folyamatosan nyomon követhették a verseny állását. A feladatokat idén is *dr. Marx Dániel*, a zsűri elnöke dolgozta ki.

Vasárnap este a Hotel Milleniumban került sor az ünnepélyes eredményhirdetésre és díjkiosztóra. Az első helyen a Varsói Egyetem egyes számú csapata (Warsaw Eagles) végzett, 10 példát oldottak meg helyesen a 11-ből a rendelkezésre álló öt óra alatt. A Varsói Egyetem másik két csapata jutott fel még a dobogóra, azonban a szabályok értelmében (egy egyetemről csak egyetlen csapat juthat tovább) így az 1. és a 4. helyezett Wroclawi Egyetem (UniWroc1) csapata utazhat tavasszal Tokióba, a döntőre.

A díjakat *Nagy Péter*, a Hírközlési és Informatikai Tudományos Egyesület (HTE) ügyvezető igazgatója adta át. A legeredményesebb magyar csapat az ELTE egyes számú egysége volt (A), akik a 12. helyezést érték el. A legjobb BME-s csapata 16. lett.

Gratulálunk minden résztvevőnek!

Az eseményről bővebb információ és a versenyen készült fényképek a <http://icpc.cs.bme.hu> weboldalon található.

Borsós Dávid, Haidegger Tamás

acm International Collegiate
Programming Contest

event
sponsor

Szakmai közösségek

Ifjabb NJSZT

Viszonylag rendhagyó szakmai szervezethez érkeztünk interjú-sorozatunkban. Kerényi Kristóffal, a Junior Tagozat vezetőjével beszélgettünk. Ez az a szakmai szervezet, amely nem az informatika valamelyik szakterületével foglalkozik, hanem inkább az NJSZT-n belüli utánpótlást biztosítja.

– *Kikből áll a Junior Tagozat tag-ságának bázisa?*

– Mivel a tagozatot alapító Nagy Péter a Műegyetemen volt villamosmérnök, és többfelé is mozgott szervezőként, így egy olyan, kb. 30 fős társaság a „kemény mag”, akik itt az egyetemen a (MAVE) Magyar Villamosmérnök-és Informatikus-hallgatók Egyesületeként ismertek. Velük dolgozunk együtt, és az általuk szervezett szakmai programokon igyekszünk mindig a „neumannos eszméket” hirdetni.

Ilyen rendezvény például a 24 órás programozóverseny, illetve az ACM programozóverseny, amit már több éve a MAVE rendez, és ahol a kölcsönös előny alapján közel tudjuk hozni a két társaságot.

– *A Junior Tagozat önálló szervezeti tevékenységet is végez?*

– Egy évvel ezelőtt elindult egy újra-aktivizálás, mert sajnos elég kevés ember tudott a BME-n kívül rólunk.

Tudom, hogy más szakmai szervezetek között is vannak olyanok, amelyek nem sokkal nagyobbak mint mi, de azért eléggé elszomorító, hogy csak 20-30 fiatal érzi fontosnak ezt a fajta összetartozást. Azt lehet látni, hogy az embereket érdekli a szakmai tevékenység, de inkább csak az, amiből direkt hasznuk van, pedig az NJSZT-hez tartozás is fontos kapcsolati tőkét jelenthet a jövőre nézve.

Mindenesetre tavaly rendeztünk egy reaktivizáló hétvégét, megkerestünk más szakmai szervezeteket, illetve főiskolán, egyetemen működő hallgatói önkormányzatok külüggyel foglalkozó csoportjait, és rendeztünk egy találkozót, ahol mindenki bemutatkozott, valamint a jövőbeli együttműködés lehetőségeit mérlegeltük.

– *Kik vettek részt ezen?*

– A BMF-ről, a Veszprémi Egyetemről, az ELTE-ről, a Corvinus Egyetemről voltak ott, a többiek sajnos nem képviseltették magukat, mint például Győr, vagy a komárnói Selye János Egyetem. Ahol van valamilyen informatikai kapcsolódás, azokat mind meghívtuk erre a hétvégére, főleg azért, hogy egy-egy esemény alkalmával közös munkát folytathassunk velük.

– *A közös szakmai rendezvények megszervezése a cél tehát?*

– Igen, illetve hogy egy olyan tudásbázist és programbázist alakítsunk ki, ami vonzza a fiatalokat. Én úgy veszem észre, hogy szakmai előadásokra mindenki szeret járni, legalábbis van egy olyan kör, amelyet nagyon érdekel a szakma. A Műegyetemen is azzal a problémával találkoztam, hogy hiába jön egy neves külföldi előadó, akit mindenki nagyon szívesen meghallgatna, sokan nem tudnak róla. A Neumann Társaság előnye abszolút a kapcsolatszervezés és a hálózatépítés. Szervezhetnénk magunk is egy-két szakmai eseményt, de talán jobb, ha arra összpontosítunk, hogy nagyobb eseményekhez, ahol több külföldi előadó van, el tudjunk hozni sok embert.

Szeretnénk kialakítani egy honlapot, ami tele van ilyen programokkal. A probléma megint az, hogy a MAVE-s bázis, akikkel lehetne gazdálkodni, hihetetlenül le van terhelve, és pénzügyi nagyságrendben is nagyobb dolgokat csinálnak, oda összpontosítják az energiáikat.

– *A Junior Tagozat létrejöttének a célja volt az is, hogy utánpótlást neveljen ki a többi NJSZT-s szakmai szervezet számára?*

– Valójában ezt is tesszük. Azt szeretnénk, hogy az embereknek ismerősen csengjen amikor azt hallják, hogy Neumann Társaság. Ezenkívül több olyan ismerősöm, kollégám van,

akik más szakmai területek elnöki, vagy elnökségi pozícióiból kerültek ki, és miután kiöregedtek – elvégezték az egyetemet – továbbra is szeretnének valamilyen szakmai közösségben mozogni. Így van, aki a HTE-hez kerül közel, vannak olyanok, akik Neumann elnökségi tagok lettek. Ez tulajdonképpen az utánpótlásnevelés.

Ha más főiskolai, egyetemi diák-szervezetek a vezetőit is meg tudjuk majd szólítani, ők potenciálisan azok lesznek, akik az NJSZT-ben is tudnak dolgozni. NJSZT tagnak akkor érdemes lenni, ha az ember szakmai szinten aktív szerepet tud vállalni.

– *Szerinted a Neumann Társaság mennyire ismert azon egyetemisták, főiskolások körében, akik biztosítanák az utánpótlást?*

– Elég kevésbé. A nevét ismerik, de hogy pontosan mit csinál, nem tudják. Nekünk célunk volt egy Neumann hírlevelet kiküldeni: ezt még mindig szeretnénk megvalósítani, ha lesz rá erőforrás.

– *Máshol a felsőoktatásban mennyire aktívak az olyan szervezetek, mint a MAVE a Műegyetemen? Mennyire várható, hogy az ő aktivitásuk a Junior Tagozatot is előbbre viszi?*

– Sajnos Budapesttől távolodva egyre csökken ezen szervezetek az aktivitása, bár azért vannak kivételek. A BME Budapesten van, elég nagy a kar is, a szakmai támogatás is jelentős, mivel itt van a nagy cégek többsége, és talán még mindig ide jár a szakma krémje. Máshol is vannak ilyenek, de ott nincs meg ez a bázis szerintem. Talán még Győr, vagy Sopron szintén aktív, de például Szegeden vagy Miskolcon az ellenkezőjét látom.

– *Mi lehet az emberi erőforrás hiányára a megoldás?*

– Máshogy kell motiválni az embereket. Valamint mostanában kifut egy-két olyan nagy rendezvény, mint az ACM, vagy az a kongresszus, ami szintén több mint tízmilliós nagyságrendű dolog, és emberi erőforrásban is többet leköt, mint a Junior Tagozat. Ha sok ember kiöregszik a diákszervezetekből, akkor egy féllel előbbre lépünk, és a Junior Tagozatot fiatal mérnökök fogják alkotni. Remélem, hogy őket sikerül megtartani, és ha csak fe-

leannyi ötletet fektetnek ebbe, mint amennyit befektettek a saját szervezeteikbe, akkor a tagozatot fel lehet pörgetni.

– Tudsz olyan példát mondani, aki aktív volt, megszerezte a kapcsolati tőkéjét, és látszik hogy valamit elért vele?

– Nagy Péter, a Junior Tagozat alapítója, aki világéletében ez a „szervezkedő” típusú ember volt, több diákszervezetben is dolgozott és azon kívül, hogy megismert olyan embereket, akik most a parlamentben csücsülnek, jelen pillanatban is egy nagy szakmai szervezetet vezet, a Hírközlési és Informatikai Tudományos Testületet.

– És olyat, aki emiatt céges, vagyis profitorientált szempontból sokra vitte?

– Én még nem ismerek ilyet, mert a saját generációmmal együtt indultam, és én vagyok közülük majdnem a legöregebb. Vannak, akik elég sikeresek céges szinten, de nem tudom azt mondani, hogy valamelyik konkrét óriáscég igazgatójává küzdötte fel magát

valaki. Viszont tény az, hogy van egy olyan társaság, akik 10–15 év múlva nagyon komoly helyekre juthatnak el ilyen szempontból is.

– A mostani emberi erőforrások hiányának tudatában azt, hogy ez egy működő dolog legyen, mennyi időre becsülöd?

Milyen távú cél ez a szakmai szervezet életében?

– Hogy egyáltalán valamilyen előrelépés legyen, rövid távú cél, hogy önálló programok legyenek folyamatosan. Kérdés az, hogy mekkora perspektívát fognak látni ebben az emberek, ez lesz-e, amit ők választanak, lesz-e valaki, aki csinálja. Ez egy komplex jelenség szerintem, mindenhol megvan az, hogy amíg az ember egyetemen van, van ideje csinálgatni ilyen dolgokat, miután kikerül, vagy elmegy dolgozni egyetem mellett már nincs, mert a saját cégének fogja termelni a hasznot.

– Mennyire vonja el a fiatal műszaki értelmiséget, hogy inkább elmennek

dolgozni, mert úgy gondolják, hogy jobban megéri?

– Nem sokan látják azt, hogy egy szervezeti embernek mekkora tudása van. Általában elmennek inkább „aprópénzre” váltani a tudásukat, amit másod-, harmadévesen meg is tehetnek ebben a szakmában. Aztán ez a két-három év gyakorlat egy akkora munkaerő-piaci előnyt biztosít nekik, hogy ha objektíven nézzük, semmi mást nem szabad csinálni. De tény az is, hogy vannak akik nem céges munkára, hanem szervezeti életre fordítják a szabadidejüket, és ezzel is el lehet érni valamit.

Őszintén szólva egyelőre nem tudom azt, hogy melyik a kifizetődőbb. Pénz szempontjából biztos, hogy az első, de nem mindenkit a pénz motivál. Nekik javasolnám a Junior Tagozatot, a Junior Tagozatnak pedig célja megtalálni ezeket az embereket.

Kereskényi Balázs

Felhívás új szakmai közösség alapítására

**Volt már elektronikus adóbevallás „élménye”?
Figyeli az adóbevallással
kapcsolatos
jogszabályváltozásokat?**

A jogszabályok olvasgatása nagyon kevesek kellemes foglalatossága, de vannak dolgok, amit tudnunk kell. Az adózás rendjéről szóló törvény 31. §-a szerint a cégek egy részének már most is elektronikus úton kell teljesíteni a bevallási és adatszolgáltatási kötelezettségét – 2007. január 1-től pedig az összes egyéni vállalkozó, bt. és kft. is kénytelen lesz interneten beküldeni a bevallását.

A „szerencsés” kiválasztottak már két éve elektronikusan intézik az APEH-kapcsolatukat. Ez év elejétől meglehetősen anarchikus körülmények között. Mit tapasztalnak? A kötelezően alkalmazandó nyomtatványkitöltő programok hibásak, a hibaüze-

netek ellentmondásosak. A Helpdesk telefonszáma gyakorlatilag felhívhatatlan, s ha véletlenül sikerül kapcsolatot teremteni, az ügyeltesek rendre azt válaszolják, hogy el kell olvasni a kitöltési utasítást.

Az írásos kérdésekre vagy nem válaszolnak, vagy kivárva a 30 (akár többször 30) napot, jóval a bevallási határidő múltával írják meg az általában felhasználhatatlan, idejét múlt választ. Utolsó pillanatban teszik ki az update-ket, beütemezhetetlenné téve a határidős munkát.

Hogy ilyen „élményekkel” minél kevesebben találkozzanak majd a (boldog) jövőben, szeretnénk létrehozni egy szakmai közösséget az eBev gondokkal küzdő sorstársak fórumául. Javasoljuk, hogy az NJSZT nevében kérjünk – ajánljunk fel – konzultációs lehetőséget az APEH-nek, hogyan lehetne az internetes nyomtatványkitöltőket jól használhatóvá, barátságossá tenni. Javasoljuk, hogy Társaságunk segítse az eBev zökkenőmentesebb elterjesztését, az informatika hatékonyabb társadalmasodását.

Akit érdekel a téma, aki eddig is küzdött már a kitöltőkkel a szigorú

határidők környékén és szeretné, ha az eddigieknél kevesebb ráfordítással lehetne a kötelezően rá rótt, elektronikus adóbevallási kötelezettségeket teljesíteni, **kérjük jelentkezzen a 214-9027 telefonszámon vagy az icgabi@hu.inter.net e-mail címen.**

Az internet társadalmi használata – bár esetünkben kényszerűségből – jelentősen bővül, ezzel öröndetesen terjednek a számítástechnikai felhasználói ismeretek, erősödik a társadalom számítástechnikai kultúrája. Ebben a folyamatban egyáltalán nem mindegy, hogy akik először – és kényszerűségből – találkoznak a számukra addig elképzelhetetlen vagy idegen elektronikus ügyintézés, kedvet kapnak-e hozzá?

Ha az NJSZT keretében létrejönne egy kis szakmai közösség, amely ezekkel a kérdésekkel szakértő módon foglalkozik, képes lenne sorstársainak felhasználói segítséget nyújtani, illetve javaslatokat tenni, milyen változtatások lehetnének kívánatosak a kötelező internethasználat gondjainak csökkentése érdekében.

dr. Oberreicht Gabriella

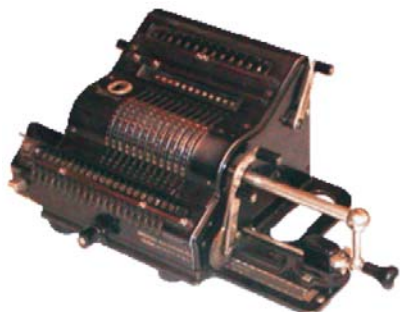
Hírek az Informatikatörténeti Múzeum Alapítvány szegedi gyűjteményéről

Mindazok, akik 2006 tavasza óta felkeresik Szegeden az Informatikatörténeti Múzeum Alapítvány kiállítását, kézhez kapnak egy rövid összeállítást, amely a gyűjteményt, annak eddigi sorsát vázolja fel nagy vonalakban.

A füzetben található legutolsó dátum közel egy évvel ezelőtti, ezért szükségesnek tartjuk tájékoztatást adni a gyűjteménnyel kapcsolatos ez évi fejleményekről, történésekről egy szegedi kurátor látószögéből.

Az év során az Alapítvány tevőinek köre – társult tagként – kibővült a Szegedi Tudományegyetemmel (SZTE) és támogatóként Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzatával.

A SZTE segítségével a kiállítás-szerű raktározás céljait szolgáló területünk tovább növekedett: ma 2400 m² alapterületen van lehetőségünk a kb. 200 tonna összsúlyú, és kb. 12 000 darabból álló gyűjtemény

kulturált raktározására, illetve az eszközök bemutatására. Az egyetem gondoskodik az épület karbantartásáról és bizonyos munkák költségeinek átvállalásával jelentősen hozzájárult a terhek enyhítéséhez.

Az Önkormányzat anyagi támogatása tette lehetővé a kiállítási te-

rület bővülésével kapcsolatos festési és takarítási munkák elvégzését.

Alapítóink közül a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság nyújtja a legnagyobb – lényegében a gyűjtemény gondozását, fejlesztését lehetővé tevő – anyagi támogatást. Az NJSZT-nek köszönhetően elindulhatott a gyűjtemény leltározása, az elektromos- és riasztó-hálózat bővítése, szerszámok beszerzése, az (esetenként több száz kilós) eszközök épületen belüli mozgatása, egyes eszközök felújítása és üzembe helyezése, az említett tájékoztatófüzet sokszorosítása stb.

Idén a gyűjtemény jelentősen bővült: hatalmas (kb 4 tonna súlyú, közel ezer darabból álló) anyagot kaptunk a vezetékes hírközlés területéről (Magyar Telecom, Invitel). Ezek rendezése jelenleg is folyik.

Elkezdtük az „Itt minden működik” elnevezésű terem berendezését, amelyben minden eszköz működőképesen várja az érdeklődőket a lyukkártyás perifériáktól a lézeres adatátvitelen keresztül a PC korszakig. Itt a telex és a kurbis csengetésű, dugaszolós telefonközpont is kipróbálható.

Berendeztünk egy termet, amelyben kizárólag magyar gyártmányú ill. fejlesztésű eszközök láthatók.

Véglegesítettük és látogathatóvá tettük a Kalmár László emlékszobát. Itt láthatók a Kalmár professzor által tervezett gépek (logikai gép, automatikus formulaközlő-mű stb.) mellett egy sor írásos emlék is a hazai számítástudomány egyik legnagyobb alakjáról.

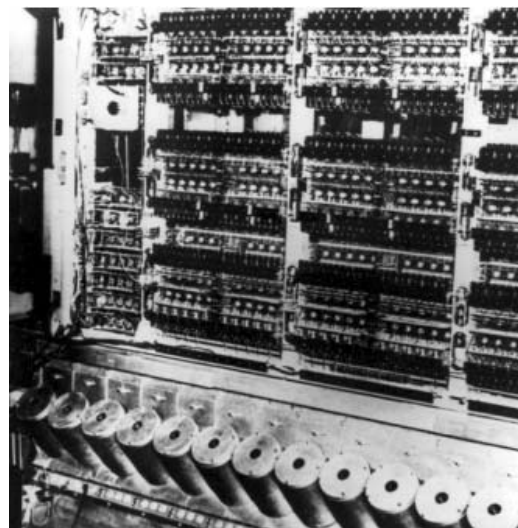
Kb. 8 tonnányi eszközt adott át a gyűjteményi megőrzésre és kiállításra az Országos Műszaki Múzeum. Ezek beillesztése jelenleg is folyik.

Ezidáig több mint 1200 látogatója volt a gyűjteménynek, úgy, hogy múzeumi gyűjtőhellyé nyilvánítás még folyamatban van, tehát a kiál-

lítás egyelőre nem nyilvános, hanem előzetes bejelentkezés alapján tekinthető meg. Mindez előrevetíti, hogy a feltételek megteremtése után milyen kiemelkedő szerepet játszhat a gyűjtemény a hazai informatikai kultúra terjesztésében, annak nemzetközi megítélésében.

Amennyiben valaki szeretné az Alapítványt, ill. annak gyűjteményét, az azzal kapcsolatos céljait a személyi jövedelemadójának 1%-val támogatni, azt megteheti az alábbi adatok felhasználásával:

Informatikatörténeti Múzeum Alapítvány

Adószám: 18036170-1-01

Számlaszám: 11670009-07803500-70000002

Minden támogatást köszönünk.

Dr. Muszka Dániel

In memoriam Kuba Attila

(1953-2006)

Mély megrendüléssel tudatjuk, hogy mesterünk és munkatársunk, Kuba Attila, tanszékvezető egyetemi tanár 2006. november 1-jén örökre eltávozott közülünk.

Két éve tudtunk Attila súlyos betegségéről, ám tavasszal még úgy tűnt, sikerül leküzdenie a kórt.

Kuba Attila 1976-ban került az Egyetem Kibernetikai Laboratóriumába, azóta itt, illetve ennek jogutódjainál dolgozott. Magas színvonalú munkájával, töretlen szorgalmával kivívta munkatársainak, hallgatóinak megbecsülését, tiszteletét. 1994-es megalakulása óta a Képfeldolgozás és Számítógépes Grafika Tanszék vezetője, 2005-től egyetemi tanár.

A számítógépes grafika, a képfeldolgozás és az orvosi képfeldolgozás előadója volt. Az előadásokon kívül is sokat foglalkozott a hallgatókkal: számos diploma, tudományos diákköri, doktori munka irányítását vállalta. Szobája mindig nyitva állt a hallgatók és kollégái előtt. Elképzelni is nehéz, hogy maradt ennyi önként vállalt elfoglaltság mellett ideje saját kutatásainak folytatására. Korán reggel a szobájából kiszűrődő fény jelezte, hogy megint Ő kezdte korábban a munkát, és legtöbbször az utolsók között távozott.

Kutatási tevékenysége főleg a tomográfiára, ezen belül elsősorban a diszkrét tomográfiára irányult, de számos más területen is maradandót alkotott. Számos tudományos publi-

kációja mellett több kiadvány szerkesztője és két könyv szerzője vagy társszerzője.

Németországban, Olaszországban, Angliában és az USA-ban volt hosszabb ideig vendégprofesszor. Kiterjedt hazai és nemzetközi kapcsolatlendzert épített ki, és ezt arra is fölhasználta, hogy kollégáit, hallgatóit külföldi tanulmányi utakhoz, ösztöndíjakhoz segítse.

Tudományos és oktatói teljesítményét 1981-ben Kalmár díjjal, 1997-ben Fáy András „Iskolateremtő mestertanár” díjjal ismerték el.

Több nemzetközi szakmai szervezet mellett tagja a Bolyai János Matematikai társulatnak és az NJSZT Képfeldolgozók és Alakfelismerők szakmai közösségének. Ez utóbbinak elnöke is volt.

1997-ben Széchenyi professzori ösztöndíjat kapott.

1983-84-ig Humboldt ösztöndíjas volt Erlangenben, 1997-2003-ig a Magyarországi Humboldt-egyesület titkára, majd 2003-tól elnöke.

Több rangos nemzetközi konferenciának, nyári iskolának elnöke vagy társelnöke. Az október végére általa szervezett DGCI 2006 konferencián sajnos már nem tudott részt venni, de telefonon adott utasításával, tanácsaival, és főképpen kéréseivel irányította a konferencia sikeres lebonyolítását.

A távoztával keletkezett fájó, hatalmas űrből kivezető utat az általa megnyitott kutatási területekkel és példamutató szorgalmával, munkabíráásával Ő maga mutatta meg.

Kedves Attila! Nyugodj békében!

Attila emlékét a <http://www.inf.u-szeged.hu/~kuba/inmemoriam.html> weboldal létrehozásával és gondozásával is őrizzük és ápoljuk, mely oldalon elhelyezzük a condkuba@inf.u-szeged.hu címre küldött részvétnyilvánításokat, valamint a visszaemlékezéseket is Attilára, a tudósra és az emberre.

Máté Eörs

SZTE Informatikai Tsz.

Tisztelt Gyászolók!

Mély megrendüléssel értesültünk Kuba Attila professzor úr haláláról.

Személyében az NJSZT egyik meghatározó tagját veszítettük el, felháborítóan korán. Kérem fogadják őszinte részvétünket Attila elvesztése felett érzett fájalmukban.

Alföldi István

NJSZT ügyvezető igazgató

Attila!

A tanítványok és a Veled legszorosabban együttműködő kollégák nevében igyekszem most elmondani Neked, hogy mit jelentesz nekünk, miért vagy a Mesterünk, miért tekintjük áldásnak azt, hogy a közeledben lehettünk.

Neked nem csak a szakmai segítségért vagyunk hálásak, hanem a tanszékeden megteremtett békés, alkotó légkörért, az emberi gesztusokért is. A szobádból mindig megnyugodva, bizakodva léptünk ki.

Ugy tudtál kérni, hogy a Tőled kapott munkát kitüntetésnek éreztük, ami arra sarkallt minket, hogy a legjobbunkat tegyük, miközben Te még a legkisebb erőfeszítésünket is megköszönted, elismerted, megértő voltál minden gondunkban, bajunkban, baráti közösséggé formáltál minket.

Értékeljük a tanulmányutakat, a hazai és nemzetközi szakmai kapcsolatokat, amikhez a Te réveden jutottunk, fontosak nekünk a közös publikációk is, de leginkább azért vagyunk hálásak, hogy melletted jobb emberek lettünk.

Nemcsak ránk, mindenkire hatással vagy, aki Veled találkozott. Az emlékedre létrehozott honlapra a világ minden tájáról érkeznek az üzenetek és bennük az irántad érzett szeretet és nagyrabecsülés. Az üzenetekben közös, hogy egyszerre szólnak a tiszteletreméltó tudósról és a kiváló emberről. A legszebb üzenet egy idős japán professzoré, aki azért kezdte el tanulni a nyelvünket, hogy bensőségebb kapcsolatba kerüljön Veled. Magyarul írt, s így köszönt el: „Szépen köszönöm és az égben legyen békés.” Ugyanezt próbáljuk mi is megfogalmazni.

Attila! Ígérjük, minden igyekezetünkkel azon leszünk, hogy folytassuk szakmai munkádat, továbbvígyük mindazt, amit megalapoztál, felépítettél. Félteve őrizzük magunkban emberi értékeidet, így csak a testedtől búcsúzunk.

Nyugodj békében, Attila!

Dr. Pusztay Györgyi

ov. főorvos, volt osztálytársad

Tallózó

Operatíván, szorításban

Évente mintegy 100 milliárd forint fordítható az ország fejlesztésére 2007 és 2013 között. Ennek az összegnek az átláthatóbb és hatékonyabb elosztására jött létre a nemzeti Fejlesztési Ügynökség. Az IT-Business Club november 7-i összejövetelén is ez volt a téma.

Alföldi István, az NJSZT ügyvezető igazgatója hangsúlyozta: az Új Magyarország Fejlesztési Tervhez a témában érdekelt valamennyi civil és társadalmi szervezet részletes szakmai javaslatot nyújtott be, ezek azonban – beleértve az NJSZT-nek a digitális

írástudásra koncentráló javaslatát is – a végleges változatban gyakorlatilag egyáltalán nem tükröződnek.

Noha az államreformra vonatkozó operatív program középpontjában az ügyfeleknek kellene állniuk, az anyagban hiába említik az „ügyfél” szót 36-szor, ezek közül mindössze egyszer utal a szöveg arra, hogy a reform tulajdonképpen az ügyfélért van, az ő érdekeit hivatott szolgálni. Az NJSZT ezzel kapcsolatban igyekezett rámutatni: a digitális írástudás terjesztése nélkül nem lehet előrelépni az elektronikus kormányzati szolgáltatások terén. Alföldi István hiányolta a társadalmi megújulási program és az operatív program közötti összhangot is.

Az operatív programok legnagyobb hibája mégis az, hogy technológia-, és nem információ-társadalom-orientáltak, holott a tét tízmillió civil életminőségének javítása – vélekedett. Nem jelenik meg a programokban, hogyan javíthatja a

sokszor emlegetett technológia a társadalom nagyját képező digitális írástudatlanok életminőségét, s hogyan javíthatja a szolgáltatások hatékonyságát mindaddig, amíg ez a helyzet nem változik.

Hazánkban legalább a társadalom egynegyedének két-három éven belül az internetet értő módon használni digitális írástudóvá kell válnia – hivatkozott többször ismertített felméréseikre az NJSZT ügyvezetője. Mindaddig, amíg ezt a szintet nem sikerül elérni, hiába öltünk bele akár mennyi pénzt a fejlesztésekbe, azok nem válnak a társadalom részévé, nem válnak életminőség-javító tényezővé. Ehhez képzésre, motivációra, az igény felkeltésére van szükség; ám mivel ezek nem jelennek meg az operatív programokban, ma csak abban bízhatunk, hogy a program alapján megvalósuló projektek mégis tartalmazni fogják azokat.

IT Business, 2006. november 21.

Két éve a csongrádi robotépítők az ország legjobbjai

ABatsányi János gimnázium tanulói tudományos felkészültségben, csapatmunkában is a többiek fölé emelkednek. Az idén Németországban az európai regionális döntőben szerepelhetnek. Álmuk: eljutni az amerikai fináléba.

A sikercsapat, elől: *Bátki Tamás, Újvári Péter, Staberecz Márk, Faragó Zoltán, Márton Bertold, Keller Martin*. Hátul: *Gilicze Tamás* tanár, *Gilicze Tímea, Konkoly Gergő és Giliczéné László Kókai Mária*

Ismét a legjobbak között a csongrádi Batsányi János Gimnázium és Szakiskola robotépítői: a Szegeden rendezett versenyen megismételték elmúlt évi kitűnő eredményüket és megnyerték a regionális döntőt. A tavalyi First Lego League országos viadal sikercsapatából 3 nyolcadikos, Bátki Tamás, Gilicze Tímea és Újvári Péter maradt az idei együttesben. Hozzájuk csatlakozott 5 fiatalabb tanuló: a hatodikos Keller Martin, Konkoly Gergő és Staberecz Márk valamint az ötödikesek közül Márton Bertold és Faragó Zoltán.

A verseny öt részből állt. A bírók pontozták a robottervet, a robot teljesítményét a pályán, valamint a gyerekek elméleti feladatmegoldását, kitalálását, a csapatmunkát és a prezentációt.

Az Észrengés versenyen legoalkatrészekből összeállított robotokkal lehetett részt venni. Ezek egy központi agy által vezérelt motorokra és érzékelőkre épülnek – mondta Gilicze Tamás, az egyik felkészítő tanár.

Az egyéni képességeik fejlesztésén túl a robotprogram hozzájárul ahhoz, hogy a diákok megtanuljanak csoportban dolgozni. Más, tudásszintmérő versenyekhez képest ebben a diákok kreativitása kap hangsúlyt. A versenykiírás olyan integráló látásmód kialakítására ösztönzi a gyerekeket, mely elősegíti a különböző tudományterületeken tanultak együttes hasznosítását – tette hozzá

a gyerekek másik instruktora-tanára, Giliczéné László Kókai Mária.

Az idei téma a nanovilághoz kapcsolódott. Kilenc feladatot kellett ennek szellemében a terepasztalon a robotoknak végrehajtaniuk. Ehhez tudományos ismereteket kellett a gyerekeknek megérteni. Ha például orvosságot kapunk, az általában áramlik az egész szervezetünkön, és gyakran nem kívánt területeken mellékhatásai vannak. A nanotechnológiával viszont elérhető, hogy olyan helyre kerüljön az orvosság, ahol arra szükség van.

Ezt kellett a robottal modellezni. A tanárok szerint az idei sikerben óriási jelentősége volt, hogy a tavalyi hazai verseny után részt vehettek Hollandiában egy nemzetközi megmérettetésen.

A felkészítők elmondták, hogy a középiskolából még két csapatot indítottak, mivel a szép siker után igen népszerű lett a robotépítés és a tudományos munka.

Délvilág, 2006. november 22.

A december 2-án Németországban (Magdeburg) sorra kerülő közép-európai forduló eredményéről lapzártánkra való tekintettel még nem tudunk hírt adni, azonban reméljük, hogy az NJSZT által támogatott diákcsoport külföldön is szép sikereket ér majd el.

Karácsonyi melléklet

Karácsonyi mellékletünkkel kívánunk minden kedves Olvasónknak boldog karácsonyt, és egészségesben, szeretetben gazdag új évet.

Csonka és egész

A mozgó tárgy sérthető, a mozgás sérthetetlen; az élet dolgai sérthetők, az élet sérthetetlen. Külön-külön ismerd fel magadban azt, ami mozgó és élet dolga: mindaz ideiglenes részed; s azt, ami mozgás és az élet maga: mindaz végleges egészed.

Az ősz tudás

Az egyetlen igazi tanulás: a lényünkben szunnyadó tudásnak tevékeny ébresztése.

Az emberalkatban rejlő őstudás lényegileg mindenkinben azonos, érvénye teljes. Az őstudás az egyetlen alkalmas alap; ami rajta alapszik, ronthatatlan, ami elgondoláson alapszik, szétmálló.

A vágyak idomítása

Ha vágyaidat kényezteted: párzanak és fiadzanak. Ha vágyaidat megölsd: kísértetként visszajárnak.

Ha vágyaidat megszelídít: igába foghatod őket és sárkányokkal szánt-hatsz és vethetsz, mint a tökéletes hatalom maga.

A szeretetről

A változatlan létezés a változó életet nem óhajtja, nem is utálja, hanem magába foglalja, mint a fészek a benn tátozó madárfiókákat, érzés nélkül és mégis végtelen szeretettel.

Szereteted ne olyan legyen, mint az éhség, mely mohón válogat ehető és nem-ehető között; hanem mint a fény, mely egykedvűen kiárad minden előtte-levőre.

A polgári kötelesség, bátorság, költői lelkiület, haladó-szellem, ész, szó-

rakozás és élvezet együttesét társadalmi és gazdasági egyensúlynak nevezik.

Kétféle óhaj

„Gyere velem repülni” – szól a darázs a virágnak.

„Tapadj az ágra mellém” – szól a virág a darázsnek.

Ifjak és vének szépsége

Az ifjú arc, váltakozó vidám és szomorú tündereivel: mozgalmas, szikrázó, örvénylő, csábító szépség.

Az öreg arc szilárd formáival, a ráncok egyenletes hálózataival: nem csábító, önmagába-való, fenséges, nyugodt szépség.

Beszélgétfoszlányok a szépről

A természetben nincs semmi ízléstelen. Sőt: még az emberi ízléstelenséget is helyre-javítja.

A természet a végtelen alkotó végtelen szépséget hordja. Az emberi készítmények a véges alkotások különböző szépségű művei.

A remekmű

Az alkotás lehetősége megvan az emberben és eszközeiben, de a művészi alkotás emberfölötti csoda.

Azt, ami a szép műveket széppé teszi, a jelenség-világ tényei közt hiába keressük. A remekművek lehetnek egyszerűek, bonyolultak, rendezettek, személyesek, tökéletesek, kezdetlegesek; éppígy a kontár művek is.

Csak épp a remekműben meg van az a csodálatos delejesség, mely a kontár műből hiányzik, s amelyet a jelenségvilág körülményeiből nem lehet levezetni.

A lét visszája és színe

Érzéki tapasztalat csak a változóról, szilárd tudás csak az állandóról lehetséges. A lényegről nincs semmi érzéki tapasztalat, csak belső felismerésen alapuló tudás; a tünetenyekről nincs semmi szilárd tudás, csak ideiglenes ismeret.

Ha a változó „van”, az állandó csak észme; ha az állandó „van”, a változó

csak lidérc. „Öröklét van” és „öröklét nincs”, „Isten van” és „Isten nincs”, egyformán érvényes, aszerint, hogy az állandóból, vagy a változóból nézed-e

Tér és pont

Egyetlen pont sem fér el a térben. A tér csak az érzékek részére tűnik határtalannak; tulajdonképpen szűkebb mint a pont.

Ami határtalan: kiterjedéstelen; ami kiterjedéstelen, abban a végtelen nagyság és végtelen kicsinység ugyanaz.

A kulcs kettőt fordul a zárban

Bontsd szét személyedet és beléd tódul a világ.

Bontsd szét a személyeddé vált világot és beléd tódul a teljesség.

Genesis

A lámpa nem látja önmaga fényét. A méz nem érzi önmaga édességét.

„A porszem kicsiny-e, vagy bennem van-e a kicsinység, mit a porszem felidéz?”

A hegy nagy-e, vagy bennem van-e a nagyság, mit a hegy felidéz?”

„A külső és belső lényegében ugyanaz.”

Befejezés

Amit itt olvasol: több mint világnézet, és kevesebb mint vallás.

Több mint világnézet, mert általa a dolgokat nem valamely irányból látod, hanem közös gyökerüknél tapintod.

Kevesebb mint vallás, mert nincs benne szó az isteni misztériumokról, melyekről csak jelképekben lehet beszélni. Nincs benne szó Krisztusról, a testet öltött Istenről, aki szakadatlanul meghal és poklot jár az emberekért.

Az itt-mondottaknak nem az a rendeltetésük, hogy elhidd őket, hanem hogy igazi lényedre, igazi világodra eszméltessenek.

(Részletek Weöres Sándor: *A teljesség felé* című írásából)

Arany János:
Karácsonyi éjszakán

Lelkem pusztaságos éjjelén keresztül
Kétes ködvilággal egy sugárka rezdül.

Csillag-e vajon, mely, mint vezérszövétnék,
Üdvözítőt hirdet az emberiségnek?

Vagy csak földi hitvány pára, mely föllángol
S éji táncaikhoz rémeknek világol?

Akár csillag legyen, biztos éji lámpa,
Akár bujdosó lány - én megyek utána!

Mért féljek követni, ha lidérc is? hiszen
Akkor is jó helyre - a temetőbe viszen.

Ady Endre:
**Karácsony
Harang csendül**

I. Harang csendül,
Ének zendül,
Messze zsong a hálaének
Az én kedves kis falumban
Karácsonykor
Magába száll minden lélek.

Minden ember
Szeretettel
Borul földre imádkozni,
Az én kedves kis falumban
A Messiás
Boldogságot szokott hozni.

A templomba
Hosszú sorba'
Indulnak el ifjak, vének,
Az én kedves kis falumban
Hálát adnak
A magasság Istenének.

Mintha itt lenn
A nagy Isten
Szent kegyelme súgna, száll-
na,
Az én kedves kis falumban
Minden szívben
Csak szeretet lakik máma.

II. Bántja lelkem a nagy város
Durva zaja,
De jó volna ünnepelni
Odahaza.
De jó volna tiszta szívből
– Úgy mint régen –
Fohászkodni,
De jó volna megnyugodni.

De jó volna, mindent,
Elfeledni,
De jó volna játszadozó
Gyermek lenni.
Igaz hittel, gyermek szívvel
A világgal
Kibékülni,
Szeretetben üdvözülni

III. Ha ez a szép rege
Igaz hitté válna,
Óh, de nagy boldogság
Szállna a világra.
Ez a gyarló ember
Ember lenne újra,
Talizmánja lenne
A szomorú útra.

Golgota nem volna
Ez a földi élet,
Egy erő hatná át
A nagy mindenséget.
Nem volna más vallás,
Nem volna csak ennyi:
Imádni az Istent
És egymást szeretni...
Karácsonyi rege
Ha valóra válna,
Igazi boldogság
Szállna a világra.

József Attila:
Karácsony

Legalább húsz fok hideg van,
szelek és emberek énekelnek,
a lombok meghaltak, de született egy ember,

meleg magvető hitükről
komolyan gondolkodnak a földek,
az uccák biztos szerelemmel
siető szíveket vezetnek,
csak a szomorú szeretet latolgatja,
hogy jó most, ahol nem vágtak ablakot,
fa nélkül is befül az emberektől
de hová teszik majd a muskátlikat?

Fölöttünk csengőn, tisztán énekel az ég
s az újszülött rügyező ágakkal lángot rak
a fázó homlokok mögé.

Nagy László:
Szent Péter és egy nő

Ez a kults a minékünk rendeltetett
magasságé pinczétül hét emelet
denevér s bagoly a szomszéd s Viola
a naív – meg pokolfüst de nints kaloda
zenélhetsz – mantsomnak is szolgál a húr
s majd édenzünk dönghet a pokol alul
én játékból hordom ezt a péter-gönczöt
visel noha csak a szívem hét kolonczot
s még röpködnöm is illik hölgyem a súllyal
de hölgyem sárgahajum ne keserülj el
ha csak szemmel követsz is: megalakult s
boldog a társaságunk, ime ez a kults

Szilveszter — Újév

Arómaiak december 27-én megtartott Saturnalia ünnepének hatására az év búcsúztatására még most is a szilveszter éjszakája

a legvidámabb éjszaka.

Régen is elbúcsúztatták az őesztendőt, s közben számos praktikkával, varázslattal igyekeztek kifürkészni a jövőndőt. Különösen az eladó lányok voltak kíváncsiak sorsukra, arra, hogy férjhez mennek-e, vagy továbbra is pártában kénytelenek tölteni napjaikat.

Protestáns vidékeken szokás volt az óévtemetés. Éjfélkor a legények és a fiatal gazdák a kivilágított templomtoronyba mentek, meghúzták a harangokat, templomi zsoltárokat énekeltek. A családok a templom körül gyülekeztek, néhol a pap beszédet mondott.

A népi időjósok szerint az északi szél hideg, a déli enyhe telet jósol. Ha szilveszter éjszakáján esik az eső, reggel pedig fénylik a nap, akkor nem lesz jó termés, de ha egyforma éjszaka és reggel az időjárás, akkor bő termés várható.

A szilveszteri vígalmak és mulatozások ma városban és faluban egyaránt a hangos, vidám évbúcsúztatót jelentik.

Mikor trombitával, petárdával temetjük az óévet, ősi gonoszűző, bőségvarázsló mágikus eljárások emlékeit őrizzuk ezekben a szokásokban.

már csak kevesen ismernek, használnak.

Mint minden negyedévkezdő nap, gonoszjáró napnak is számított. A pásztorok, legények, sihederek sokféle eszközzel, földökkel, kolumppal, rossz bádorgvödörrel zajt keltettek. Reggel kántáltak, uráltak, regöltek, újévet köszöntöttek a legények. Sorra vették a lányos házakat; a gazdák a jóismerősöket, rokonságot, hogy jókívánságaikat evés-ivás közben elmondhassák.

Szokás volt a „kezdetvarázslás” és a „kezdetjósolás” is: ki mit csinál, kivel vagy mivel mi történik először újév napján, azt fogja tenni, illetve „megérni” a következő esztendőben. Ezért ti-

los volt bármit kiadni a házból, s eladni is, asszonyoknak pedig bontómunkát végeznie; de ez volt az oka az egész napra jellemző jókedvnek, bőséges evés-ivásnak. Újév szokása volt a galuskafőzés, almahéjdobás, szöszrázás, papírcsillagvágás, ólomöntés, lencseválogatás és a disznórúgás is; valamennyi jósló vagy szerencsevarázsló játéknak számított.

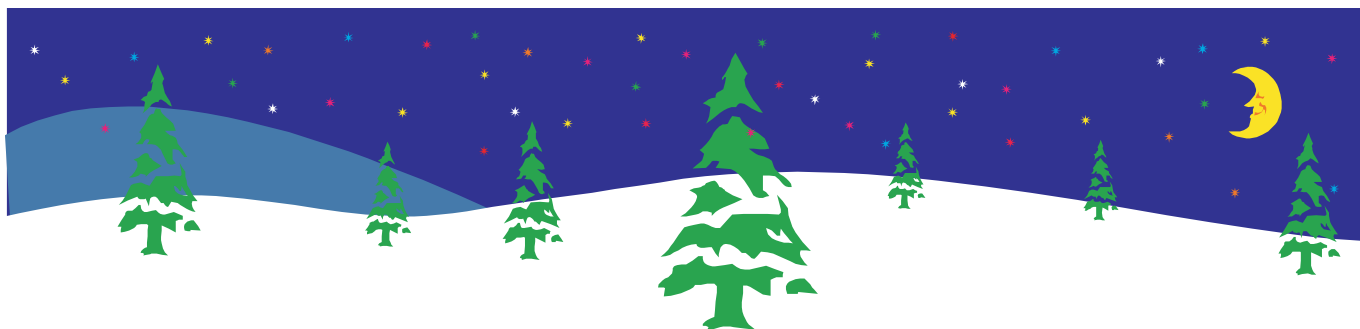
(Forrás:

Magyar Rádió Kalendárium)

Január 1. Újév napja

A polgári év kezdőnapja. A pogány Rómában az évkezdetet Janus tiszteletére tartották. Az emberek jókívánságokat mondtak, ajándékokat adtak egymásnak. A január eleji évkezdete a Gergely-féle naptárreform (1582) óta vált általánossá. Ez a nap jelentette az újévet, valamint a télközépi ünnepkört. Számos népszokás, hiedelem kapcsolódik ehhez a naphoz, amelyet napjainkban

Ponticulus hungaricus – hidacska a humaniorák és reáliák között

Simonyi Károly
Az egységes kultúráról

Ptolemaiosz szobra
az ulmi katedrálisban
(J. Syrlin alkotása,
1470)

A tudós egy szent,
vagy művész extázi-
sával él. Az emberi
kultúra egységét
fejezi ki ez az arc,
egy görög tudós
arca egy középkori
katedrálisban

He-Jidu, kínai festőművész képe: Csörgedező hegyi patak hiddal – Ponticulus and stream

[...] Azt mindenesetre le kell szögeznünk, hogy: egyetlen, egységes kultúra van, de csak számunkra, a befogadó individu-umok számára merül fel az a kérdés, hogyan lehet annak lényeges elemeit kiválasztani, magunkévá tenni, tanítani.

Tudomásul kell azonban azt is vennünk, hogy a nagy alkotók – művészek, tudósok – szükségszerűen öntörvé-nyűek és öntörvényük esetleg a teljes egyoldalúságot je-lenti számukra.

Simonyi Károly *A hét szabad művészet*

A középkor mind a mai napig fennálló, élő és ható – szervezetében még mindig sok középkori vonást mutató – intézménye az egyetem, az univerzitás. [...]

Az alábbi tárgyakat tanulták: grammatika, retorika, logika (trivium). A logika Arisztotelész Organonját jelentette Porphyriosz bevezetőjé-vel (Isagoge) mint előtanulmánnyal. Ezután jöttek a quadrivium tár-gyai: aritmetika, geometria, asztronómia, zene. Választható tárgyak is szerepeltek: ilyen volt Arisztotelész Fizikája.

A tanterv a mai nomenklatúrával kifejezve előadásokból és szeminá-riumai foglalkozásokból állt. Ez utóbbi a disputációt jelentette, ismét csak a mai nomenklatúrával élve, az önálló gondolkodásra való neve-lést, a vitakészség kifejlesztését. [...]

A hét szabad művészet (septem artes liberales)

Az első három nőalak (az óramutató járásával megegyező irányban) a triviumot (grammatika, retorika, dialektika) személyesíti meg. Ezután a quadrivium (zene, aritmetika, geometria, asztronómia) tár-gyai következnek. [...]

(Forrás: Ponticulus Hungaricus 1997. december)

